

Қозғоғистон
Республикаси
Мустақиллиги
ва газетализга

МАҚБАРА
ОЛДИДА САКУРА
ГУЛЛАДИ

2-бет

ТУРКИЙЛАР
ҚЎЛНИ ҚЎЛГА
БЕРГАНДА

4-бет

ЭЛЛИК
ЙИЛ АВВАЛГИ
ХАТОЛИК

8-бет

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

Жанубий

ҚОЗОҒИСТОН

1991 йил 5 апрелдан чиқа бошлаган
Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

2021 йил 8 апрель, пайшанба. №37 (2942).

ВАКЦИНАЛАШ – ЯГОНА ЙЎЛ

ҚР ПРЕЗИДЕНТИ КОРОНАВИРУСГА
ҚАРШИ ЭМЛАНДИ

Давлат раҳбари Қарағанди фармацевтика заводида ишлаб чиқарилган «Спутник-V» вакцинаси билан эмланди. Бу ҳақда Президентнинг матбуот котиби Берик Уали Facebook саҳифасида маълум қилди.

«Давлат раҳбари фақат эмлаш ва умумий иммунитетни шакллантириш орқали Қозғоғистон фуқаролари коронавирუსни енгиши, барча чекловларни олиб ташлаб, анъанавий ҳаётга қайтишларига ишончи комил», дейилади хабарда.

Шунингдек, Қасим-Жўмарт Тўқаев, аҳолини имкониятдан фойдаланиб, тезроқ эмланишга даъват этди.

– Вакциналаш – ўзингиз ва яқинларингизни ҳимоя қилишнинг ягона йўли, – деди Қ. Тўқаев.

● Қутлов!

*Ижодий баркамоллик
ёр бўлсин!*

Хурматли Алишер Ғофуржон ўғли!

Сизни ва «Жанубий Қозғоғистон» вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси таҳририяти жамоасини мамлакатимиз мустақиллиги билан ҳамоҳанг келган 30 йиллик юбилейи билан чин қалбдан табриклайман!

Ҳозир бутун дунёда оммавий ахборот воситаларининг ўрни муҳим аҳамиятга эга. Сизлар Элбошининг «Мангу Эл» гояси ва унинг стратегик йўналишини тарғибот қиладиган, жамият фикрни шакллантирадиган ҳамда миллий тотувликни кучайтиришга хизмат қиладиган кучсизлар.

Оммавий ахборот воситалари ходимларининг меҳнати жуда мураккаб, масъулияти ўта юқори, шунингдек, шарафлидир. Сабаби, уларнинг қўлида халқ эзгулиги йўлида хизмат қиладиган қалами бор. Биз ҳамиша Сизларнинг меҳнатингизни муносиб баҳолаймиз.

Депутат ва журналистларнинг мақсади муштарак – эл қорига камарбаста бўлиш. Сизларнинг таҳририятларингиз келажакда ҳам депутатлар ва жамият орасидаги муносабатларни кучайтиришда жонбозлик кўрсатишига ишончимиз комил.

Сизларга ўз касбининг фидойиси сифатида баҳо берамиз, қадрлаймиз ва мамлакатимизнинг равнақиға муносиб ҳисса қўшишингизга ишончимиз комил.

Чин қалбдан ижодий баркамоллик, муваффақият, оилаларингизга барақа, омонлик, бахт тилаб қоламан.

Ф. ҚОРАТОВЕВ,
Қозғоғистон Республикаси
Парламенти Мажлисининг депутаты.

МАДАНИЙ МЕРОСИМИЗ – САЛОҲИЯТИМИЗ КЎЗГУСИ

**ТУРКИСТОНДА
ЕВРООСИЁ БУТУНЖАҲОН
МЕРОСИ ШАҲАРЛАРИНИНГ
ХАЛҚАРО АНЖУМАНИ ЎТДИ**

Туркистон шаҳри Евроосиё Бутунжаҳон мероси шаҳарлари рўйхатига расман қабул қилинди. Шу муносабат билан ташкилотнинг X юбилей анжумани яқинда туркий оламнинг маънавий пойтахти мақомини олган Туркистон шаҳрида ўтказилди.

Унда сўз олган Туркистон шаҳри ҳоқими Рашид Аюпов жорий йил Қозғоғистон Республикаси Мустақиллигининг 30 йиллиги арафасида ўтаётган тадбирнинг аҳамиятига тўхтади. Ушбу анжуманга қизиқиш билдирган ва иштирок этган дунё мамлакатларининг Евроосиё Бутунжаҳон мероси шаҳарлари рўйхатига кирган давлатлар вакиллари миннатдорчилик билдирди.

Анжуманда тарихий ва маданий қадриятларни сақлаш бўйича илғор тажрибага эга бўлган Эрон, Россия, Сербия, Туркия, Польша, Юнонистон, Индонезия, Германия, Марокаш, Албания, Қирғизистон, Ўзбекистон ва Хитой каби 23 мамлакатдан 50дан зиёд шаҳар вакиллари иштирок этишди.

(Давоми 3-бетда) ▶

ЭЛЛАРНИ ЭЛЛАРГА ПАЙВАНД ЭТАЁТАН САНЪАТ

**ҚОЗОҒИСТОНЛИК ДЎМБИРАЧИЛАР
БУЮК БРИТАНИЯДАГИ
ИСТЕЪДОДЛАР ШОУСИДА
«ОЛТИН»НИ ҚЎЛГА КИРИТИШДИ**

Қозғоғистонлик дўмбирачилар Темирлан Ўлжабаев ва Ернат Наурыз Буюк Британияда ўтган Golden Time Talent танловининг финалига чиқишди.

Дўмбирачилар дуэти АҚШда ўтказилган халқаро мусобақада олтин медални қўлга киритгандан сўнг, Golden Time Talent ташкилотчилари уларни ўз мусобақаларининг финал босқичида иштирок этишга таклиф қилишди. Унда қозғоғистонлик дўмбирачилар Қурманғози ва Нурғиса Тлендиев куйларини ва замонавий бастакорларнинг асарларини ижро этишди.

Пандемия туйфали барча иштирокчилар ўз ишларини масофадан студияга юборишди. Ҳакамлар финал иштирокчиларини он-лайн тарзда танлаб олишди. Улар орасида қозғоғистонлик дуэт ҳам бор.

"Hollywood"да ўтган жаҳон танловига қозғоғистонлик дўмбирасини олиб бориб, 72 давлат санъаткорлари орасида ўз номинациямизда олтин медални қўлга киритдик», деб ёзди Темирлан Ўлжабаев ўзининг инстаграм саҳифасида.

Казинформ.

«АНТИКОВИД ПАСПОРТИ» ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

Коронавирүсга қарши курашда рақамли технологиялар татбиқ этилмоқда. Бу ҳақда Ҳукумат йиғилишида ҚР Соғлиқни сақлаш вазири Алексей Цой маълум қилди.

– Мамлакатдаги эпидемияга қарши кураш ва ишбилармонлик фаоллигини мувозанатлаш мақсадида рақамли технологиялар жорий этилмоқда. Вакцина олган шахсларни кузатиш ва рўйхатга олиш учун «Антиковид паспорти» ишлаб чиқилди. Мақсад – «Ashuq» лойиҳаси татбиқ этиш доирасини кенгайтириш, тадбиркорлик субъектлари фаолиятини фаоллаштириш ҳамда мониторинг гуруҳлари самарадорлиги ва шаффофлигини ошириш, – деди вазири.

24 kz.

МАҚБАРА ОЛДИДА САКУРА ГУЛЛАДИ

Туркий оламнинг маънавий пойтахти – Туркистонда Ясавий мақбараси ҳудудидagi ботаника боғида сакура дарахти гуллади. Ислом боғи асосида барпо этилган ушбу боғда 200 туп сакура дарахти, ноёб ниҳоллар ўтказилган. 7,7 гектар ерда қарор топган ушбу ҳордиқ масканида яқин кунларда минглаб гилослар пушти, бинафша, оқ рангларда товланиб гуллаш арафасида.

Вилоят ҳокими Ў. Шўкеев Туркистон шаҳридаги қурилиш майдонларида олиб борилаётган ишлар билан танишди.

Ботаника боғида Германиядан махсус олиб келинган дарахт ва гул кў-

чатларининг 50дан зиёд тури ўтказилган. Шу жумладан, манзарали дарахт кўчатлари ва турли гуллар, тут, чинор, дўлана, гуллар, атиргул ва лолалар.

Ушбу яшил ҳордиқ масканида баландлиги 1 метрдан ошмайдиган мингга яқин ёруғлик мосламалари алоҳида безак сифатида ўрнатилган.

Шунингдек, бу ерда манзарали сув ҳавзаси ва фавворалар барпо этилди.

Шаҳардаги янги истироҳат боғлари ва ҳордиқ масканларини оралаган ви-

лоят ҳокими қурилиш ва таъмирлаш ишларини 10 кун ичида тўлиқ якунлашни топширди.

6 гектар майдонда жойлашган “Рамзлар майдони”да кўкаламзорлаштириш ишлари жадал суръатларда олиб борилаётган. Бу ерда 2 минг туп кўчатлар ўтказилиб, чим ётқизилади.

Вилоят ҳокими шаҳардаги ушбу масканларнинг қурилиши белгиланган муддатдан кечикаётгани учун пудратчи компаниялар фаолиятини танқид остига олди.

Компания вакилларига барча ишларни сифатли ва ўз вақтида якунлаш юзасидан кўрсатма берди.

15 МИНГГА ЯҚИН ОДАМ ЭМЛАНДИ

Вилоятимизда 15 мингга яқин одам “COVID-19”га қарши эмланишнинг биринчи босқичидан ўтди. Улардан 12 мингга яқини тиббиёт ходимлари бўлса, 2 мингга яқин педагоглар, 500га яқини эса полиция ходимлари. Бугунги кунда 8103 киши вакцинанинг иккинчи компонентини олиб улгурди.

Сўнгги бир кеча-кундузда вилоятимизда 12 одамда коронавирус аниқланди. Бир кеча-кундуздаги ўсим – 0,26 фоиз. Пандемия бошлангандан буён вилоятимизда 600 мингга яқин ПЗР тести олинди. Сўнгги кеча-кундузда эса 2276 одам тест топширди. Юқумли касалликлар шифохонасида 610та ўрин мавжуд бўлиб, улардан 392таси бўш.

Вилоятда ҳозирги кунда 23 мингдан зиёд тиббиёт ходими бор. Уларнинг 500 нафардан зиёди шифокорлар. Соҳа фидойиларининг залворли меҳнати туфайли 4392 киши касалликдан фориғ бўлди. Умуман олганда, пандемия бошлангандан буён КВИ ва пневмонияга 4569 одам чалинган. Уларнинг 2920 нафариди касаллик аломатларсиз ўтди.

Вилоят ҳоқимининг матбуот хизмати.

Nur Otan партияси Туркистон вилоят филиалининг мажлислар залида ишчи кучи тақчил Шимолий минтақаларга аҳоли зич жойлашган Жанубдан аҳолини кўчириш масаласи муҳокама қилинган мажлис ўтди.

Zoom дастури ёрдамида ўтган тадбирда Туркистон, Шимолий Қозоғистон, Шарқий Қозоғистон, Қўстанай ва Павлодар вилоят бандлик ва ижтимоий дастурларни мувофиқлаштириш бошқармалари раҳбарлари, масъул мутахассислар, Туркистон вилоят маслаҳати депутатлари, бандлик бўлимлари етакчилари қатнашди. Мажлис модератори – Nur Otan партияси Туркистон вилоят филиали раисининг биринчи ўринбосари, вилоят маслаҳати депутати Бейсен Тажибаев миграция стратегик аҳамиятга эга масала эканлигини таъкидлади.

– Nur Otan партиясининг “Ўзгаришлар йўли: ҳар бир фуқарога муносиб ҳаёт!” сайловолди дастурида вилоят аҳолисининг фаровонлигини ошириш кўзланган. Бу борада минтақа аҳолисини иш ўринлари кўп Шимолий минтақаларга кўчишига ёрдам кўрсатиш орқали меҳнат захираларидан унумли фойдаланиш мумкин. “Бандликнинг йўл харитаси-2020” дастури амалга ошган 5 йилда Шимолий Қозоғистон, Шарқий Қозоғистон, Павлодар ва Қўстанай вилоятларига 20 мингдан зиёд одам кўчган бўлса, ундан 6 минг нафари ёки 1700га яқин оила Туркистон вилояти аҳолиси. Биз кўчиш истагини билдирган фуқароларга ёрдам бериш, шу йўналиш-

БУ ЙИЛ ЖАНУБДАН ШИМОЛГА 6 МИНГДАН ЗИЁД ОДАМ КЎЧАДИ

да ахборий ва тушунтириш ишларини юритишни жонлантиришимиз зарур. Ҳар бир фуқаро Шимолга кўчишида нималарга эътибор қаратиш зарурлигини, уларга давлат томонидан қандай ёрдам беришни билиши шарт, – деди Б. Тажибаев.

Миграция соҳасига улкан ҳисса қўшиб келаётган фаол фуқаро, “Евроремонт сервис” МЧБ директори Жанабай Агабеков “Кўчиб боровчиларнинг насияларига 6 ойгача танаффус берилса, минтақаларнинг ўзига хослиги билан таништирадиган марказлар очилса, ҳар бир қишлоққа камида 5-10 оила бирга кўчирилса, ишимиз янада жонланар эди. Ҳозирги кунда ҳам янги жойда янги ҳаёт бошлашга қарор қилганлар етарли”, деди.

Вилоят бандлик ва ижтимоий дастурлар бошқармаси раҳбарининг ўринбосари Нуржан Нурашов “Меҳнат” дастури доирасида кўчиб борганларнинг 30 фоизи Туркистон вилояти аҳолиси эканлигини таъкидлади. Унинг маъвлумотларига кўра, бажарилган ишлар натижасида йил бошидан буён Туркистон вилоятидан 36та оила, 117 киши кўчган. 5 йилда вилоятдан кўчиб борганларнинг 2286 нафари ишга яроқли бўлиб, ундан 1545 нафари доимий иш билан таъминланган.

Агар Шимолга кўчиб борсангиз, “Меҳ-

нат” дастури доирасида оиланинг ҳар бир фуқаросига 35 ОҲҚ (102095 тенге) миқдорида моддий ёрдам кўрсатилади. Шунингдек, ўн икки ой давомида уйни ижарага олиш харажатларини ўташга субсидия берилади. Шаҳарга кўчиб борган бир одам 20 ОҲҚ (58340 тенге) миқдорида моддий ёрдам олса, оила аъзоларининг сони иккитадан тўрттагача бўлса, 25 ОҲҚ (72925 тенге) миқдорида ижара ҳақи берилади. Қишлоқ жойларга кўчиб борган бир одам учун 15 ОҲҚ (43755 тенге) миқдорида ижара ҳақи берилади. Оила аъзоларининг сони иккитадан тўрттагача бўлса – 18 ОҲҚ (52506 тенге) миқдорида моддий ёрдам олади.

Шу ва бошқа маълумотлар муҳокама қилинган учрашувда 5та вилоятнинг ижтимоий соҳаларига масъул бошқарма раҳбарлари ўз фикр ва таклифларини билдиришди. Шимолий Қозоғистон вилоят бандлик ва ижтимоий дастурлар бошқармаси раҳбарининг ўринбосари Ринат Елжасов минтақада мингдан зиёд бўш иш ўринлари мавжуд эканлигини айтди. Павлодар вилоят бандлик ва ижтимоий дастурлар бошқармаси бўлим мудири Меруерт Есенбаева кўчиб борганларнинг 78 фоизи доимий иш билан таъминланганини таъкидлади. Улар

ЯНГИ ПОЙТАХТ – ЭЛБОШИ ИСЛОҲОТЛАРИНИНГ ҲАРАКАТЛАНТИРУВЧИ КУЧИ

Ростини айтсам, Нур-Султан шаҳрига неча марта келганимни эслай олмайман. Бироқ, биринчи ташрифим ҳақидаги хотиралар ҳали ҳам ёдимда. Биз ўша пайтда талаба эдик. Жанубга хизмат сафар чоғида Тўнғич Президент, Элбоши Нурсултан Назарбаев бир гуруҳ ёшлар билан учрашиб, уларни пойтахтга таклиф қилган эди. Ушбу таклиф туфайли оиламиз, қариндошларимиз ҳаттоки дўстларим орасида илк бор янги пойтахтни кўриш каминага насиб этди.

Саёҳатга борган ҳамроҳларим билан шаҳарни уч соат ичида пиёда кезиб чиқдик. Бугунги пойтахт кўчаларидан бирида юриш учун уч соат вақт кетиши мумкин. Университетга қайтгач, “Астана – Евроосиё юраги” мавзуда анжуманлар ўтказиб, ўз таассуротларим билан ўртоқлашган эдим.

Ўша болалик чоғимизда Байтерек сингари кўзни қамаштирадиган биноларни кўздан кечирар эканман, янги пойтахтнинг мамлакатимиз келажаги учун нақадар муҳимлигини тушуниб етмаган эканман.

Пойтахтнинг ҳозирги қиёфасини кўриб, Элбошининг 24 йил муқаддам қабул қилган қарори Қозоғистоннинг бепоён даштига янги жўшқинлик бергани ва барча ислоҳотларнинг ҳаракатланувчи кучига айланганини ҳис этамиз.

Замонавий тарихда янги пойтахтларни қурган кўплаб шоҳлар, президентлар бўлган. Бироқ мен ҳеч қачон иккита пойтахт қурган раҳбарлар ҳақида эшитмаган эканман.

Элбоши бу билан тўхтаб қолмай, маънавий пойтахтимиз Туркистон шаҳрига ҳам янги мақом бериб, туркий оламнинг маркази бўлган кўҳна шаҳарга қайта жон ато этди.

Соҳибқирон Амир Темурнинг назари тушиб, Тауке хон, Абилай хонлар бошқарган муқаддас Туркистоннинг бетакрор қиёфасига ва аҳолисининг миннатдорчилигини туркистонликлардан ортиқ ҳеч ким билмаса керак.

Алишер СОТВОЛДИЕВ.

МАДАНИЙ МЕРОСИМИЗ — САЛОҲИЯТИМИЗ КЎЗГУСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Онлайн анжуман доирасида қадимий мерос ва маданиятни асраб-авайлаш, сайёҳликни ривожлантириш, шаҳарни ободонлаштириш, янги иншоотлар қурилиши шароитида унинг тарихий жозибдорлигини сақлаб қолиш масалалари муҳокама қилинди.

Туркистон шаҳри ҳоқими ўз маърузасида сайёҳлик соҳасини ривожлантириш, туризм ва маданият соҳасида таҳсил олаётган талабаларнинг ўзаро тажриба алмашишлари учун шароит яратишда Евроосиё Бутунжаҳон мероси шаҳарлари

ўртасидаги ҳамкорликни кучайтириш ташаббуси билан чиқди.

Тадбир якунида, Евроосиё Бутунжаҳон мероси шаҳарлари ташкилотининг X Халқаро конференциясининг декларацияси қабул қилинди.

Вилоят минтақавий алоқалар хизмати.

• Ҳукуматда

АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИ ДОИМИЙ НАЗОРАТДА

Қозоғистонда уч ойда 6 млн. одам вакцина билан эмланади

Буни Ҳукумат мажлисида ҚР Бош вазири Асқар Мамин маълум қилди.

– Бизнинг ҳозирги асосий вазифамиз – санитария-эпидемиологик вазиятни барқарорлаштириш ва вакцина билан эмланганлар сонини кўпайтиришдир. Ушбу йўналишда аниқ ишлар ташкил этилган. Вазирлик томонидан эмлаш режаси ишлаб чиқилган. Жорий йилнинг апрель-май ва июнь ойларида

минтақаларда ҳар ойда 2 млн. одам вакцина билан эмланади, – деди Бош вазир.

Вазирлик маълумотларига кўра, сентябрь ойигача 10 млн. одамни эмлаш режаланган.

– Соғлиқни сақлаш тизими зарур дори-дармон ва тиббий анжомлар билан таъминланди. «СК-Фармация» МЧБ омборлари ва дорихоналарида 2 ойлик дори-дармон захираси яратилди. Шунингдек, барча минтақалар

3 ойлик дори-дармон, шахсий ҳимоя воситалари билан таъминланиб, барқарорлаштириш жамғармалари ташкил этилган.

Мухтасар қилиб айтганда, Президент Қасим-Жўмарт Тўқаевнинг барча кўрсатмаларини бажариш юзасидан тизимли ишлар олиб борилмоқда, – деди Асқар Мамин.

Primeminister.kz.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ КЕНГАЯДИ

Қозоғистон Ўзбекистонга тўловли йўллар тизимини ривожлантиришга ёрдам беради

Қозоғистон ва Ўзбекистон автомобиль йўллари учун масъул компаниялар икки томонлама меморандум имзоланди. Бу ҳақда «ҚазАвтоЖол» миллий компанияси матбуот хизмати маълум қилди.

Ўзбекистон пойтахтидаги учрашув чоғида «ҚазАвтоЖол» ва «В-Тес» ҳамкорлик тўғрисида меморандум имзоланди.

«Меморандумга мувофиқ, Қозоғистон компанияси ўзбекистонлик ҳамкасбларига тўловли йўллар тизимини ривожлантириш юзасидан маслаҳат бериб, электрон тўлов тартибини жорий этишга кўмаклашади. Шунингдек, маълумотларни жамғиратиш, мамлакатимизда жорий этилган «ҚазАвтоЖол» электрон тўлов тизими қозоғистонлик мутахас-

сислар томонидан ишлаб чиқилган», дея хабар беради компаниянинг матбуот хизмати.

Хабар 24.

АФСОНАВИЙ АТТИЛА ҲАҚИДАГИ КИТОБНИНГ ТАҚДИМОТИ ЎТДИ

Халқаро Туркий академия, Венгрия ва Қозоғистон Ташқи ишлар вазирлари иштирокида афсонавий хунлар ҳукмдори, Марказий Осиё туркий қабилалари вакили Аттила ҳақида «The Lord of Europe Attila» мавзусидаги илмий ишнинг тақдими ўтди.

Академия ёрдамида инглиз тилида нашр этилган ушбу асар муаллифи таниқли олим, хунлар тарихи бўйича малакали мутахассис, Венгриянинг Мўғулистондаги Фавқуллоҳда ва мухтор элчиси Борбала Обрушанскидир. Илмий иш қадимги хунлар давридан ўрта асрларга қадар туркий давргача бўлган анъаналарнинг давомийлигига оид янги маълумотлар ва янги нуқтаи назар

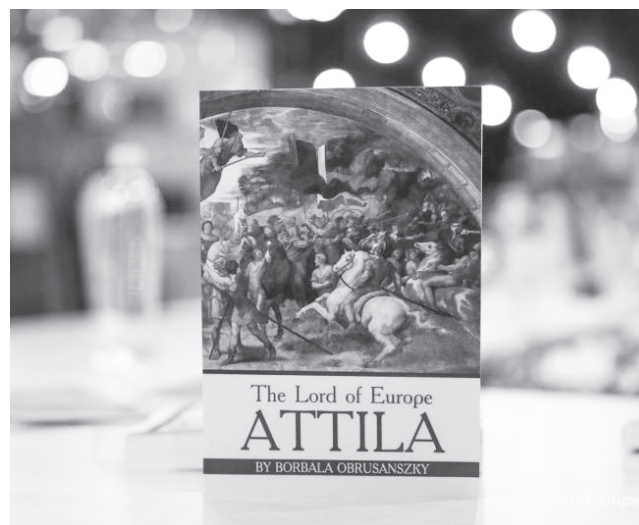
билан ажралиб туради.

– Аттиланинг туғилган йили ва жойи номаълумлигича қолмоқда. Тахминларга кўра, у V асрнинг биринчи ўн йиллигида туғилган. Аттиланинг қайси миллатга мансуб бўлгани ҳам кўп баҳс-мунозараларга сабаб бўлмоқда. Кўпчилик тадқиқотчилар уни Марказий Осиёнинг туркий қабилалари вакили бўлган, деб ҳисоблашади. Фаразларнинг бирига кўра, унинг Аттила исми туркийча «отли», «атли», яъни номи чиққан, шарафли маъносини беради. Нима бўлганда ҳам Аттила буюк саркарда ва император бўлган. У етакчилик қилган хунлар, Рим империясига улкан таҳдид солган. Фақат милодий 453 йилда Аттиланинг вафотидан кейин хунлар

салтанати қулаган, Рим империяси хунларнинг даҳшатли таҳдидидан халос бўлган, – деди Б. Обрушански.

Халқаро Туркий Академиясида ўтган янги нашрнинг тақдимида Венгрия Ташқи савдо ва ташқи ишлар вазирлари Петер Сийярто, Бош вазир ўринбосари – Ташқи ишлар вазирлиги Мухтар Тлеуберди, Халқаро Туркий Академия президенти Дархан Қидирали, Венгриядаги ҚР Фавқуллоҳда ва мухтор элчи Михай Галошфай, шунингдек, Венгрия делегацияси, давлат ва жамоат арбоблари иштирок этишди.

ҚР Ташқи ишлар вазирлигининг матбуот хизмати.

● Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Болгария Миллий Қаҳрамони Зиёмат Ҳусанов таваллудининг 100 йиллигига

(Давоми. Боши ўтган сонда).

Бироз тин олгач, Зиёмат ака нафасини ростлаб, давом этди:

– 1944 йилнинг 23 майи эди. Сафимиздагилардан, эслаб ўтганларимдан ташқари, китоблик Ўроқ, ленинободлик Мирмуҳаммедов, самарқандлик Ҳамид Рашидов, ўшлик Маҳмуджон Қирғизовлар эсимда, холос. Ўшанда, жами бта от-улов ва уларга ортилган миномёт, кўплаб чех милтиқлари ҳамда анча озиқ-овқат захираларини ўлжа қилиб, югослав-болгар партизанларига етказиб берганимиз ва улар дастлабки жанглардаёқ кўл келганини югослав партизанлари дивизияси командири Штрю Атанасов (Виктор), болгар партизанлари командири Боян Михнев Чобанов алоҳида таъкидлашган эди. Бир ҳафта даволаниш ва ҳордиқдан сўнг, энди биз ҳам жангларга тайёр эдик.

Бу пайтда югослав халқи Совет армияси муваффақиятларидан руҳланиб, курашни фаоллаштирган эди. Қардошлар сафида 28 ўзбек йигити ҳам “Ўз бахтимизни яна топдик!” – дея Алпомишдек жангоҳларда иштирок этиб, ҳурмат қозонишди.

1944 йил июнида Боян Михнев отряди Трин шаҳри атрофида болгар партизанларининг бошқа гуруҳи билан ҳамкор ҳолда жанговар ҳаракатни ташкиллаштиришни режалаштириб, 300 кишилик отряди билан йўлда кетаётганида сони бир неча баравар кўп душманга рўбарў келиб қолади. Тоғ жанглари бошқача бўлар экан. “Пулемёт бўлса, айни муддао эди, лекин у йўқ-да”, – деб турганим-да, фашистлар пулемёти “сайраб” қолди. Дўстларимга ишора билан душманни чалғитиб туришларини айтдим-да, ўзим эммак-лаб бориб, немис блиндажига граната улоқтирдим. Ярадор ҳолда, ўлим билан олишаётган фрицни жон-жаҳдим билан, отам ўргатган қолипда, кўйдайд бўғизлаб, пулемётга ёпишдим ва ўгирилиб олиб, немисларга қарата отавердим. Пиротвардида, қуролдошларимга йўл очилиб, ҳужум бошланди. Мен тўхтамасдан отардим. Бир пайт душманнинг “фугас”и олдимда портлади, хушсиз йиқилди. Ўзимга келганимда зимистон эди. Пайпаслаб кўрдим: кўлим-оёқларим, барча бармоқларим бутун – демек, яна тирикман! Кўкрагимда қон, миям лат ебди, аста кўлимни қулоғим орқасига юборсам, беш бармоғим кириб кетди, ундан қон оқаяпти. Жон аччиғида додлаб юбордим, лекин атрофимда ҳеч ким йўқ.

Ғалаба нашидаси яқин онларда ўлимга йўл йўқ! Гимнастёркамни йиртиб, яраларимни боғладим. Инсоннинг ўлиши ҳам ниҳоятда қийин экан, нимасини айтай?! Ишонинг, ирода бўлса, ҳар қандай қийинчиликни енгиб ўтиш мумкин. Ўзим ўлай деяпман-у, ирода яшашга, интилишга чорлайди. Ишонмайсиз,

Жек Лондоннинг “Яшашга муҳаббат” ҳикоясини эслабман. Ҳикоя қилиниши-ча, бир киши, оғир жароҳатлари билан чўлу-биёбонда, нажотсиз қолиб кетади. Мажолсиз, ўлим аниқ, бир қултум сувгина халос этиши мумкин уни бу мудҳиш ҳолатдан. Бир неча чақирим масофада денгиз бор, лекин унга етиб олиш амри-маҳол. Устига-устак, изидан оч бўри келаётганини сезиб қолади. Лекин йиртқич, нимагадир, одамга ташланишга ботинмаяпти, аммо унинг жуда очиққани аниқ. Одам сув сари интилади – бўри унинг изидан келаверади. У ҳушидан кетганида бўри: “Ўлдимики?” – деб ўлжаси – одам танасини эҳтиётлик билан оёғи томонидан ҳидлаб кўради. Буни сезгач, инсон яна ўзига келиб, олға интилади – судралади. Бўри қари, шу боисдан ҳам тирик инсон билан олишишга чоғи келмайди, демек, у одамнинг ўлишини кутмоқда, лекин оч, яшашни хоҳлайди – ўлжасидан баҳраманд бўлиш нияти бор. Одамнинг эса бўрини “пишт” дейишга ҳам дармони йўқ. Иккаласида ҳам ҳаётга муҳаббат хисси баланд. Қанча вақт ўтгани номаълум, бир пайт инсон ўзига келиб, кўзини очса, қаршида денгиз, одамлар қимирлашапти, уларни ёрдамга чақиритишга ҳаракат қилади, лекин ожиз. Унга тасалли берган нарса – қари, оч бўри унинг оёғи остида ўлиб ётарди...

Ўшандаги ягона орзуим – бир қултумгина сув ичиб, ором олиш эди. Пастдаги жилғада сув кўриниб турибди, бир пайт унга етибман ҳам. Тўйиб-тўйиб ичиб, анча ўзимга келиб олдим. “Энди ўладиган аҳмоқ йўқ!” – деб ўзимга-ўзим тасалли бериб, судрала-судрала қишлоққа етиб қолибман. Кечаги жанг олдида ўз халоскорлари сирасида мени ҳам меҳмон қилган болгар кампир ва ўғли мени кўриб, уйига олиб киришибди, яраларимга малҳам қўйишгач, отрядимга хабар қилишибди – мен ҳеч нимани билмайман, чунки қишлоқ бўсағасида ҳушимни йўқотган эканман.

Эрталаб етиб келган командирим Боян:

– Зиё (у мени шундай атарди), раҳмат, сен ўз мардона ҳаракатинг билан отрядимизга йўл очдинг. Биз ҳужум билан қуршовни ёриб ўтиб, нариги бўлинмаларимизга қўшилиб олдик. Олға, йўл энди очиқ, Ғалабамиз яқин! – деди-да, кўшиб кўйди: – Бахтинг бор экан, ўзбек йигити. Италия партизанлар бригадаси командирининг самолёти уни ва бошқа ярадорларни Торонто шаҳрига госпиталга олиб кетаяпти. Сени ҳам кўшиб юборяпмиз. Тузалганингдан сўнг, албатта, учрашамиз!

Самолётга олиб чиқишганида, учганимизда, хушсиз эдим. Кўзимни очсам, оппоқ чойшаб, тўшакли каравотда ётибман. Ҳамширадан сув сўрадим. Эртаси кунги узоқ давом этган жароҳликда миямдаги снаряд қолдиқларини олиб ташлаб, қон қуя бошлашди. Бешинчи

жароҳликдан сўнг оғриқлар деярли қолди – бунгача қаттиқ азобда бўлдим, уни сўз билан изоҳлашнинг иложи йўқ. Лекин чап қулоғим эшитмай қолаверди.

1945 йилнинг феврари. Анча тузалиб қолдим. Совет армиясининг майори келиб, савол-жавобга тутди ва ўзимизнинг госпиталда даволанишни давом эттиришимни айтиб, хурсанд қилди. “Касаллик тарихим”ни ҳам олмасдан йўлга тушибман. Ол-а, содда ўзбек. Худди шу ҳолат ҳаётимда кўп панд беришини қайдан билибман?!

1945 йил мартда асирда бўлган совет жангчиларини Италиядан Одессага олиб келдилар. Темир йўл станциясига пияёда олиб боришди. НКВД ходимлари назоратида “қизил вагон”ларга жойлаб, 4 кунда Уфага етказишди. “Алкина” қамоқ лагерида, ҳа, тўғри эшитдингиз, қамоқ лагерида жароҳатларим янгиланди, яраланган қулоғимдан йиринг оқадиган бўлиб қолди.

Италия госпиталидан кетганимга афсус қилдим, лекин барчаси орқада қолганди. Тақдир тегирмонини қаранг, мени югослав-болгар партизанларига қарши жанг қилганда айблашиб, қийнашди, айбимни бўйнимга олишимни талаб қилиб, тазйиқ ўтказишди. Партизан бўлганимни айтсам, “Касаллик тарихим”ни талаб қилишди. Ўзлари суриштириб, аниқлашмади. Мени “Власовчи”га чиқармоқчи бўлиб, тергов

ўтказишганида сиёҳдон билан терговчининг бошига туширдим. Натижада ўлакка қилиб калтаклашди, қўлимга кишан солиб, қоронғи, зах ертўлага қамаб, бир неча кун сув беришмади.

Саккизинчи куни лагерь бошлиғи ўз хузурига чақириб, гуноҳсиз эканим, югослав-болгар партизанлар отрядидаги фаолиятим тасдиқлангани, менга 1944 йил 22 февралда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилганини аниқлашганини маълум қилиб, уйга жавоб берди. Шу инсондан умрбод миннатдорман.

Уфадан уйга – она қишлоғим Сайрамга 4 кунда, қоронғи тушганда етиб келдим: дарвозани тақиллатдим. Бевақт ким келганини билгани чиққан онам Муҳтарам мени бағрига тортди-да, ҳушидан кетди. Ҳамма йиғилди. Ўликни тирик кўришнинг ўзи бўладими, ахир? Байрам икки ҳафтага чўзилди, чоғи. “Қаҳрамон” эканлигим овоза бўлганди, жангоҳлар таассуротларини ҳамқишлоқларимга руҳланиб, фахр билан сўзлардим. Унинг устига Ғалаба ҳам етиб келганди. Барча азоб-уқубатлар орқада қолди, қандай бахт!

Қайда дейсиз! Инсонга ҳаётда синовлар чексиз экан. Ҳарбий комиссариатга “Қаҳрамон”лик унвонининг гувоҳномасини олиш учун бордим. Асирда бўлганимдан хабардор бўлишгач, фақат Москвага бориб ҳал этишим зарурлигини айтишди. Болгар партизанлар

отрядидаги жанговар дўстим, бухоролик Сейлихон Файзиев билан Москвага отландик.

СССР Олий Совети ходимлари:

– Уйингизга жавоб юборамиз, – деб қайтаришди. Лекин ҳануз жавоб кутаман.

Бир куни, “тегишли идора”да подполковник Мельников сўроқ қилди ва менга дастлабки айбларни қайта кўйишди, ҳатто, 1952 йил 22 июнда СССР Олий Советининг фармони билан менга берилган “Қаҳрамон”лик унвони бекор қилинди. Оиламизнинг тинчи бузилди. Надоматлардан қочиб, оиламиз билан Тошкент вилоятининг Қибрай туманидаги сабзавотчилик совхозига кўчиб кетдик. Лекин уйлангач, барча “тамға”ларга чидаб, яна Сайрам қишлоғига қайтдик. Курашайман, адолат ғолиб келишини кутиб яшайман, лекин у қачон келаркин, умуман келармикин? – дея Зиёмат ака ҳорғин ҳолда стулга чўкди. Анжуманда иштирок этаётган алпқомат ҳамқишлоғимиз, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Бўтабой Содиқов ўтирган жойидан турди-да, Зиёмат акани кучоқлаб:

– Ўзи шунча азобларга қандай чидадинг-а? Энди мен ҳам адолатни тиклаш йўлида курашганим бўлсин! – деди. Унинг ҳам кўзлари нам эди ўшанда.

Назир Сафаров домла ва мен бу борада ёрдамчи бўлишга ваъда бериб, хайрлашдик.

Бўтабой ака ўша учрашув-

дан сўнг колхоз раиси Ўрда оға Жамоловдан "Газ-24" хизмат автоуловини бир неча кунга сўраб олди ва биз Тошкентга равона бўлдик. Сафаримиз олдидан отам каминага Калинин номи мактаб директори Йўлдош Нишонбоевнинг СамДУда курсдоши бўлган Шароф Рашидовга мазкур воқелик изоҳланган мактубини тутқазди. Бинобарин, ушбу нома келажак ишларимизнинг равнақига, унинг ижобий ҳал этилишига асос бўлди. Биз билан, шунингдек, ремонт-механика заводининг директори Озод Жамоловнинг кичик ўғли Шухрат ҳам хизматга отланди. У Тошкентда ўқир ва шаҳар йўлларини жуда яхши биларди, қолаверса, биз режаларга воқеликни суратга туширишга орзуманд эди.

Барчамиз жамул-жам Зиёмат аканинг синглисиникида, Тошкентдаги "Ишчилар шаҳарчаси" (ҳозирги "Теннис корти")даги хонадонда тунадик. Уйқусиз тунда шу маҳаллада истиқомат қилувчи жангчи мухбирлар – Зиннат Фатхуллин ва Адҳам Раҳмат иштирокида ишларимизни режалаб олдик.

Бир неча кун давомида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Бўтабой Содиков билан бирга шаҳар ҳарбий комиссарлиги, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти, турли архивларни кездик, лекин Зиёмат акани оқлаш мумкин бўлган бирорта ҳужжат топмадик. Қизилни қаранг: мавжудлари – фақат уни қоралашга қаратилганди. Жамласак, ҳеч ижобий натижа йўқ. Бир қарорга келдик: Нишонбой Йўлдошевнинг мактубини эгасига етказиш – Ўзбекистон Компартияси марказқўмининг биринчи котибидан қабул қилишини илтимос қилиш. Сафаримиз ижобат бўлишига ишонмаган ҳолда йўлга тушдик. Ҳа-ҳа, ишонмайсиз, бир соат вақт ўтмасдан биз Шароф Рашидовнинг ёрқин сиймосини кўриб турардик. Бир республика раҳбарининг бизга шу қадар меҳрибонлик кўрсатиши тушимизга ҳам кирмаганди. Бу – ҳозирги катта-кичик раҳбарлар ўрнат олса арзийдиган фазилат.

Қисқаси, унга мақсадимизни баён қилиб, жавобни ҳам олдик. Шароф ака Олма-Ота билан боғланиб, у ёқдагиларни мавжуд муаммо билан таништирди ва ёрдам беришларини сўранди... (Қишлоғимизга қайтиб келганимизда маҳаллий раҳбарларнинг ушбу масалага ёндашуви бутунлай ўзгарган эди).

Энг муҳими, Назир Сафаров ва камина ваъдамизнинг устидан чиққандик, айниқса, Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг ўша даврдаги раҳбарлари – яқин дўст-биродарлар – Шароф Рашидов ва Динмуҳаммад Қўнаев ҳақиқатни юзага чиқаришда шахсан бош-қош бўлишди. Лекин адолат тарозиси ҳаракатга келгунича орадан яна 2 йил ўтди. Ўша даврдан эътиборан Зиёмат ака ҳақида бадий ва ҳужжатли фильмлар олиншига ҳамда китоб, очерк, мақолалар чоп этилишига Ўзбекистон, Қозоғистон, Украина, Россия, Болгария, Югославияда изн берилди. Адолатнинг синмаслиги шу бўлса керак-да?! Мен эса 3. Ҳусановнинг мардоновор ҳаёт йўли ва эришган муваффақияти жамланган "Ўзбек тилидаги фронт газеталари" мавзусидаги диплом ишимни "аъло" баҳога ёқладим.

Таниқли ёзувчилар Комил Яшин, Саъдулла Кароматов ва "Жаҳон адабиёти" журнали бош муҳаррири ўринбосари, ҳамқишлоғим Мирпўлат Мирзо иштирокида курашимиздаги ғолиблик сарҳисобини баҳам кўриш илинжида синфдошим, шоир Юсуфийнинг хушхаво дала шийпонидан отам Мирсовур аканинг аввалдан тайёрлаган "сценарий"си асосида учрашиб, кўш қаҳрамон – Зиёмат ва Бўтабой акаларнинг суҳбатларини тўйиб-тўйиб эшитганимиз, бу тарихнинг давоми, шодиёна онлари эди.

Лекин, афсуски, ушбу адолат тантанаси Зиёмат Ҳусановнинг қалбига етказилган ноҳақ хўрликларни батамом юва олмади. Муаллимим 1986 йили бу фоний дунёни тарк этди.

Зиёмат ака Ҳусанов ҳаётининг охири кунларига Калинин номи ўрта мактабда устозлик қилди. У халқининг ҳақиқий эъзозига сазовор бўлди, оз фурсат бўлса-да, қаҳрамонликнинг гаштини сурди. Адолат тиклангандан сўнг уюштирилган кўллаб учрашуларда ўзининг таъсирли ва мунгли суҳбатлари билан ёш авлод қалбига ватанпарварлик ҳиссини сингдиришда иштирок этди.

Зиёмат Ҳусановнинг жасорати, матонати ва мардлигини халқимиз унутмайди, унинг порлоқ сиймоси авлодлар қалбига абадий яшайди.

Миркарим МИРСОВУРОВ.

АКАДЕМИКНИНГ ЭЗГУ ИШЛАРИ ТАРИХГА МУҲРАНДИ

Академик Абдумуса Қуатбеков номидаги Халқлар дўстлиги университетида Наврўз байрами доирасидаги "Эзгу ишлар куни" ўзгача тарзда нишонланди. Тадбирга ташриф буюрган меҳмонлар дастлаб олий ўқув юрти кираверишидаги А. Қуатбеков ёдгорлиги пойига гулчамбар қўйди. Сўнг ўқув даргоҳи асосчиси номидаги музей тантанали равишда очилди.

Тадбир доирасида Арис шаҳридаги Т. Тажибоев номидаги болалар уйи тарбияланувчилари учун ғамхўрлик акцияси уюштирилди. Унда университетда имтиёзли равишда ўқиш имконияти берилган ва болалар уйида тарбияланган талабаларга махсус сертификатлар топширилди.

Яқинда университет олдида академик А. Қуатбеков ёдгорлиги очилган

эди, бугун эса музей ташкил қилинди. Энди апрель ойида "Қуатбеков ўқувлари: Мустақиллик сабоқлари" мавзуида халқаро илмий-амалий анжуман ўтказишга тайёргарлик кўрилмоқда.

– Академик Абдумуса Қуатбеков умри давомида эзгу ишларга бошқош бўлди, етим-есирларни бошини силади, улуғ иш бўлган – зиё нурини таратди. Бугунги кунда университетда академикнинг хайрли ишлари давом эттирилмоқда. Академик Қуатбековнинг ҳаёт йўлини, эзгу ишларини келажак авлодга ибрат қилиб кўрсатишимиз керак, – деди тадбирда қатнашган Шимкент шаҳар Рассомлар уюшмаси раиси А. Ахметов.

"Жанубий Қозоғистон" мухбири.

ИСТЕЪДОД, МАҲОРАТ ВА ШИЖОАТ УЙҒУНЛИГИ

Оқсувкент қишлоғида жойлашган Гуманитар-техника коллежи фаолиятини бошлашга кўп вақт бўлмаса-да, таълим даргоҳи талабалари иқтидор ва заковатини амалда кўрсата бошлашди.

Элмурод Каримбоев раҳбарлигида бир гуруҳ талабалар томонидан турли техник асбоблар ишлаб чиқарилмоқда. Шунингдек, Шухрат Эргашбеков етакчилигидаги талабалар замонавий ўриндиқлар ишлаб чиқаришни бошлашди.

Таълим масканининг ютуқлари бу билан чекланиб қолмай, бу ерда тикув цехлари ҳам ишга туширилиб, талабалар рўзғор, аёллар сумкалари ва қўлқоп тикишни йўлга қўйишди.

Ушбу тадбирлар коллеж муассиси Зокиржон Нишонбоев ташаббуси билан амалга оширилмоқда.

Гулумжон Ирискелдиев.
Сайрам тумани.

• Спорт

ЁШЛАРИМИЗ АНОЙИ ЭМАС

Республикамизда ёшлар орасидаги футбол мавсумини "Арман" республика турнири очиб бериши анънага айланган. У ҳар йили Тараз шаҳрида уюштирилади. Яқинда кучли жамоалар иштирок этган финал босқичи ниҳоясига етди. Унда шиддатли ўйин кўрсатган "Ордабасы" клубининг "Оңтустик" академияси жамоаси фахрли учинчи ўринни эгаллади.

"А" гуруҳида улар "Ордабасы", "Жас Қыран" жамоаларидан устун келса, "Қайрат" ва "Тараз" жамоаларига ютқазилди. Учунчи ўрин учун бўлган баҳсда "Жўлдыз" жамоасидан устун келди. Мусобақа давомида жамоа аъзолари – Алиби Абдиманап, Мағжан ва Биржан Тўқтибай, Бекзод Хомутов, Серик Рисбек, Ерасил Байузақлар гол уришга муваффақ бўлдилар. Мақсат Қурмангазин эса турнирнинг "Энг яхши дарвозабони" бўлди.

"Оңтустик" жамоаси Алматида ўтган "Nauruz CUP-2021" мусобақасида ҳам муносиб иштирок этиб, фахрли иккинчи ўринни эгаллади. Турнир ғолиби "Қайрат-1" жамоасидан голлар ҳисобидагина орда қолди. Жамоа ҳимоячиси Нурдаулет Бейсенбай турнирнинг "Энг яхши ҳимоячиси", дея эътироф этилди.

"Жанубий Қозоғистон" мухбири.

"Дўстлик" республика ҳамжамияти "Қўрмет" ордени соҳибаси, кўп йиллар 4- сонли Сайрам болалар уйига раҳбарлик қилган меҳнат фахрийси

Хонимбуви Абдуқодированинг оламдан ўтганлигини чуқур қайғу билан маълум қилиб, оила аъзолари ва қариндош-уруғларига таъзия изҳор этиб, ҳамдардлик билдиради.

"Дўстлик" республика ҳамжамияти отахон шоир Файзулла Икромовга турмуш ўртоғи

Дилбар аянинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдириб, чуқур таъзия изҳор этади.

Шимкент шаҳри ҳокимлиги девони ижтимоий-сиёсий, ижтимоий соҳа мониторинги бўлими раҳбари Бақберди Қалмирзаева отаси, оқин, ёзувчи

Амзе Қалмирзаулиннинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдириб, таъзия изҳор этади.

Аллоҳ марҳумларни ўз раҳматида олган бўлсин!

Депутатлар бизнес фаолиятига қўйилган чекловларни олиб ташлашни талаб қилишди.

